

У збірці “День переможених” чимало сцен та епізодів, що вирізняються акцентованою інтимно-сексуальною “прописаністю”. За рівнем своєї частотності та “крупноплановості” вони не лише не поступаються, а й значно перевищують художній дискурс “українського сексу”, скажімо, в прозі Оксани Забужко – одного з національних лідерів у цьому мисленнєвому річищі.

Не всі з інтимних малюнків й епізодів художньо органічні, сюжетно вмотивовані, як-от у повісті “Мішень”, де прозаїк неначе захоплюється колекціонуванням і композиційним “розкладанням” карт-сценок сексуального звучання й облямування, – повісті, де він немовби проводить своєрідний еротичний кастінг, яка саме “картинка” виглядатиме натурнішою та натуралістичнішою. В новелі “Миколай-Невгодник” та повісті “Кривого танцю” інтимно-еротичні малюнки значно органічніше вписуються в текстову фактуру оповідей, утворюючи ефект художньо-образної цілісності з іншими реаліями цих творів.

У новелах та повістях з нової книжки Володимира Яворівського настійливо зосереджується увага на джерелах і виявах біологічних струменів, імпульсів, поривань у людській свідомості, самовідчутті, поведінці, що загалом постає продовженням традиції тих зарубіжних й українських митців, які роблять секс, сексуальну сферу об’єктом і предметом художнього обстеження.

Книжка “День переможених” – прикметна подія в українській літературі початку ХХІ ст. Колористика предметно деталізованого, неонатуралістичного письма й жорсткого, рельєфно реалістичного погляду, поєднана з елементами постмодерної проблематики й стильової манери, спроможна суттєво збагачувати смислову й архітектонічну фоніку літературного процесу. Синтез різних і найрізноманітніших прийомів, принципів та методологій художнього мислення продовжує в новому тисячолітті утверджувати свою плідність та перспективність для формування індивідуалізованого й оригінального мистецького світорозуміння.

м. Херсон

Марія Якубовська

У СВІТЛІ ВИСОКОЇ ЗОРІ...

(штрихи до літературного портрета Ігоря Павлюка)

Світлана Короненко, вітаючи прихід Ігоря Павлюка в наше письменство, писала: “Серед молодих викликає радісний подив львів’янин Ігор Павлюк”¹. Ганна Лобановська твердила, що його пісня пробуджує непідробний смак до життя. Валерій Ілля бачить його так: “А тим часом з Божим деревом полину в очах ходить світом поет надприродної сили переживання... З такою душею – і на зорях привітають”². Ігор Павлюк – у художньому світі красного слова постає багатогранна, з величезною енергетичною силою любові, де життя розглядається як філософема служіння високій ідеї, де розпластана стражданням душа на вітрах історії стає знаменням і порятунком водночас.

Говорити від імені цілого покоління, від імені епохи... Чесно, відверто, розхристано... Страждати й мучитись за всіх; відчувати, як найближчого друга,

¹ Короненко С. Поезія – це завжди містика: Інтерв’ю // Укр. слово.– 2000.– 9–15 листоп.– С. 14.

² Ілля В. Є поділ світу – місто і село // Основа.– 1994.– Ч. 27(5).– С.14.

Христа; прагнути кохання — як найвищої благодаті й повторювати правічний біг по колу; любити осінь як самодостатність людського буття, розчиняючись у ній; відчувати біг часу як фізичну категорію; не боятися по тойбіччя, бо там — продовження земного кола.

Відьми й одаліски, чорти й чортенята, Івасик-Телесик і Баба Яга; гетьмани й ті, що їх “триста як скло”; свічки й вічна ріка, котра щоразу трансформується, осінній сад і весняне цвітіння, туманні світанки й лісові стежки, морська далечинь і безмір козацького степу; обличчя тих, котрих любимо і які з нами, доки їх пам’ятаємо; кінь і втеча, дорога й політ... Так поступово образи ускладнюються, набувають філософського узагальнення. Але все — в ім’я збереження України — на рівні генетичного коду. Звідси — й така бурхливість настроїв, непогамованість почуттів, крайня самотність; воля, козацтво, безперервність буття, пошук глибинної суті життя й мотив вічної дороги стають провідними мотивами його поезії. “Оновлений романтизм — так можна визначити його творчі пошуки та поетичне кредо на зламі двох тисячоліть... Власне, закоріненість у рідну землю — оце і є та основна прикмета, що вирізняє Ігоря Павлюка як поета від геть усіх більш чи менш відомих дев’яностівців...”³ — так визначив суть його творчого почерку Олесь Гордон.

Слушно визначає особливості творчого почерку І. Павлюка Олег Соловей: “...тонкий лірик з помітним нахилом до епічності. Однією з провідних тем є тема батьківщини, наближення до неї, пізнання себе в її розхристаних координатах часу і простору. Важливим компонентом поезії І. Павлюка є час. Частими є метафізичні картини, в яких вічність зустрічається з сьогоденням... “Смерть золотого міту” І. Павлюка щось надто нетипове для сьогоденної літератури. Це не просто заперечення американської мрії планетарного масштабу, це смерть американського міту, побачена і відчута зсередини. Поет швидко, широкими й сильними доторками пензля руйнує за давніми стереотипами про “золотий міт”⁴.

У творчому доробку І. Павлюка — книги лірики “Острови юності” (1990), “Нетутешний вітер” (1993), “Голос денного Місяця” (1994), “Скляна корчма” (1995), “Алергія на вічність” (1999), “Стихія” (2002), “Чоловіче ворожіння” (2002), а також історико-бібліографічне дослідження “Українські часописи Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя. 1917–1939 рр.” (1997), монографії “Митець — Влада — Преса: історико-типологічний аналіз” (1997), “Українська легальна преса Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя 1917–1939, 1941–1944” (2001). Він — лауреат літературних премій ім. Василя Симоненка та ім. Бориса Нечерди.

Творчість І. Павлюка сформувалася в останньому десятилітті ХХ ст. Поєднання романтичної вишуканості, барокової віртуозності, філософської заглибленості й водночас реалістичної оголеності споріднює її з творчістю Миколи Вінграновського. Серйозні наукові дослідження автора зробили очевидний вплив на його поетичну творчість. Реалії життя щораз виразніше й об’ємніше знаходять відображення в поетичних творах. Самовираження особистості можливе лише в умовах національної самодостатності. Гадаю, що й наукові відрядження у 1999 та 2000 рр. до США у свідомості автора загострили відчуття Вітчизни. Приходить усвідомлення: “дешева воля без повстання”. Мотив волі провідний у творчості І. Павлюка — це органічне продовження дихання (власне дихання, а не писання, бо поет — не пише, він *видихає* свої поезії) Лесі Українки. Та й родом поет із благословенної Волині, яка виколисала у своїх дібровах та голубооких річках

³ Гордон О. Смерть золотого міту, або алергія на невічне (творчість Ігоря Павлюка і літературна ситуація кінця тисячоліття) // Філологічні студії. — Луцьк. — 2000. — № 3.

⁴ Соловей О. Феномен позадесятицтва, або шестеро поза канонам: Післямова // *Позадесятники* — 2: Поет. антологія. — А., 2000. — С. 82–83.

(можливо, саме вони загострюють прагнення волі); бо там десь зовсім поруч – Берестечко, оте поле, всяєне козацькими трупами, де й дотепер плугом ще не можна орати, бо черкає по козацьких кістках.

Доля І. Павлюка складалася непросто. У своїх неповних сорок він встиг і кардинально міняти професію, й будувати дорогу через байкальську тайгу, й працювати журналістом. Народився 1 січня 1967 р. в с. Ужова на Волині. Виховувався в родині діда й баби (переселенців із Холмщини внаслідок акції “Вісла”), бо мама, вчителька початкових класів, померла через 10 днів по його народженню. Родина по батькові – корінні волиняни з-під с. Затурці, де жив В. Липинський, – репресована за участь у національно-визвольних змаганнях 1942–1946 років. Посмертно реабілітована. Закінчив із золотою медаллю Доросинівську середню школу Рожищенського р-ну Волинської обл. До восьмого класу вчився у Залісцівській восьмирічній школі – за 5 км від рідного села.

Романтика, прагнення зробити в житті щось незвичайне, а також пошук засобів для існування (діди померли) привели юнака на навчання у Санкт-Петербурзьке вище військове інженерне училище. Мрії розминулися з дійсністю – на другому курсі залишив навчання, коли почав писати “українські стіхи і на лічність замахнувся, протів Системи пашол” (за висловом одного полковника). Після піврічних допитів у Першому (КДБ) відділі був покараний засланням у Забайкальську (Читинську) тайгу – будувати із зеками автомобільну дорогу, паралельну БАМу. Покарання закінчилося разом із початком розвалу Радянського Союзу (у кінці 1986 р.). Оці “петербурзькі університети”, зауважує Олесь Гордон, в чомусь наближають долю Ігоря Павлюка до долі Тараса Шевченка.

Після повернення на Волинь працював кореспондентом Ківерцівської районної газети. В 1987 р. вступив на факультет журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка, який закінчив 1992 р. Захистив кандидатську дисертацію (1996). З 1993 р. – науковий працівник Науково-дослідного центру періодики Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України.

У 1999 та 2000 роках був у творчому відрядженні у Нью-Йорку, працював “монахом” у старовинному пивбарі в бельгійському стилі, подорожував (від Вашингтона до Мексики), мав кілька творчих вечорів, працював у бібліотеці Гарвардського університету, New York Public Library, Науковому товаристві ім. Тараса Шевченка над збиранням матеріалу для книжки “Діагностика та прогностика брехні”. Мотиви неясної тривоги, чекання, світлого смутку, особливої відповідальності за все, що відбувається у світі, об’єднують творчий доробок І. Павлюка. “Кохання для нього асоціюється з пошуками правди у “світі-баламуті”... Стихія любові в інтерпретації Ігоря Павлюка – це ніби стихійне лихо як спосіб випробування людини”⁵.

Творчий пошук поета йде в напрямі віднайдення власної самобутньої ідентичності. Ліричний твір будується за зигзагоподібною схемою. Несподіваність сюжетних ходів, узагальнень, умовиводів дозволяють тримати читача в постійній напрузі й подивові. І. Павлюк – суцільна несподіванка. Безмір половецького степу, волосся коханої (чому не очі?), космічний політ зір, дерево, до якого прихилився, стежка, загублена в космічному польоті...

Зрозуміла слізми.

Надлюбила й лишила травням:

Коли з яблунь долонь зграї білих ворон – як біль.

Ця любов, як вино, – легша тим, що гірка і давня.

Ти й мою половину навіки візьми собі⁶.

⁵ Логвиненко О. “А ти іще моя...” // Літ. Україна.– 2002.– 3 жовт.

⁶ Павлюк І. Алергія на вічність.– А., 1999.– С. 24.

При зовнішній легкій, аж прозорій вишуканості поетичного рядка спостерігаємо віртуально модерне сприйняття дійсності. Шляхетне нанизування асоціативних образів. Видимість простоти закодовано — її потрібно відчитувати й розгадувати. Але саме ця розгадка стає драматичною інтригою твору. Спосіб мислення взято зі споріднених літературних родів та видів мистецтва: старанно продумана кольористична гама кожного твору — переважають золото-небесні пастелі зі вкрапленням срібного, жовтогарячого, червоного; пластика створюваних образів ненав'язлива, але одразу запам'ятовується; і, вже знайома нам — несподіваність... Білі ворони злітають із долонь яблунь — як біль... Чи літає біль? Чи бувають білі ворони? Чи...

Буквалістичне анатомічне відчитання поезії — це смерть для неї. Тому не потрібно розкладати молекулу на атоми, як не треба визначати складові рецепту вина... Сльози й розставання, розлука й почуття невідворотності, самозречення й пошуки — дороги, суті, справжності. Проникаючи до праоснови генетичного коду, автор веде читача до розуміння себе й часу. Навіть у коханні він прагне зрозуміти себе й епоху. Тому розлука лише поглиблює той живлющий корінь пізнання. Настрій — ось головний стрижень, на якому тримається відчитання поетичного твору: *"Зрозуміла слізьми. Надлюбила... Запіли півні. Молодий зорепад дочеше твою косу"*.

Сльози — неодмінні супутниці кохання. Демонологічний образ — співають півні — навіває мотив містичності й невідворотності. Розлука, новий пошук... Чи можна двічі зайти ув одну ріку? Хто нас чекає за крайкою обрію? Алгоритм зорепаду, який розчісує косу, — асоціації з весільним обрядом... Горять свічі епохи — злої, жорстокої, прагматичної. Тулить до серця осінню яблуньку, стежинку в отчому саду поет, падають зорі на буйне волосся, з купальського вогню виходить жінка, схожа на мрію, і зникає у видиві століття. А поруч — уже б'є копитом розвихрений кінь. І десь там, на дорозі, трапиться скляна корчма (скляна — бо наскрізь просвічена, і нікуди в ній не сховатись, бо хіба можна сховатися від себе...). Та все одно крізь темінь жене туди коня поет, бо сподівається знайти крихітку істини — не для себе, а для... нас.

Що робимо ми? Підсміюємось із його муки, поводимо статечно плечима, із незрозумінням хитаємо головою, обриваємо на півслові... Хочемо наїстися досита, напитися доп'яну — і тоді вже... А що тоді? П'яний бездум, тиша, небуття... Та от хтось говорить від нашого імені. Юно, виплескуючи хвилі емоцій на папір, даруючи щедро своє відчуття самодостатності. Хтось говоритиме за нас, бо повинен же хтось думати про всіх:

Чи для нас ресторанна радість
І з очима котів журба?..
Справжні вірші по-виноградному
На солоних хрустять губах.

Ми, умиті вогнем світання, —
Чи випадок, чи задум чар?

Парус біло просив повстання
У червоного воску хмар.
Мов багаття, шуміло море...
В напівсні усміхався біль.
Нас не стане...
Не буде горя...
Тільки космосу чорна сіль⁸.

Ця поезія взята зі збірки "Алергія на вічність" — й уже в назві її закладено новаторський художній прийом, побудований на мотиві "відсупротивного". Це — один з улюблених прийомів І. Павлюка. Джерела того слід шукати у психології творення образу й у поглибленні психологізму творчості, який базується не на поверхневому рівні (не на рівні передачі психологічного стану людини — це риса ХХ ст.). Автор проникає глибше — в саму тканину художнього твору.

⁷ Там само.

⁸ Так само.— С.25.

Гадаємо, ми зіткнулися з якісно новим рівнем образного мислення, котре домінуватиме в художній творчості XXI ст. XX ст. утверджувало психологізм як визначальну тенденцію художнього творення. Національна ідентичність образного узагальнення “ми” переростає в художню площину світовідчуття. Нова генерація поетичного світу, розпочата хвилею 80-х і представлена творчістю І. Римарука, І. Малковича, Оксани Пахльовської, Світлани Короненко, продовжується генерацією 90-х, найяскравіші представники якої, поруч з І. Павлюком, — Р. Скиба, О. Гордон, Оксана Лозова, С. Жадан, П. Вольвач, Мар’яна Савка, Маріанна Кіяновська та ін.

Чи важко говорити від імені покоління? Спитайте птаха — чи важко літати? Запитайте сонця, чи важко світити? Запитайте вітру, чи важко шугати над деревами?

Образ дівочої коси, який емігрує з однієї поетичної книжки І. Павлюка до другої, набуває щораз іншого звучання. Коса запливає в ніч; коса, розчесана місячним сяйвом; коса, на якій на мить затримав свою голову мандрівник; коса, що пахне полином і степом, і морською травою; коса, що нагадує ріку; коса...

Напівпочуття, напівнатяк про якусь подію — зі свого життя, з минулого, з прийдешнього. Сон води, пісок часу, хвилювання каменю, сліди вічності... Присутність коханої швидше космічна присутність (або бажання цієї присутності) близької спорідненої душі. Хрускіт сухих виноградин — щось цілком несподіване — на губах. Світанок, що розгоряється червоними хмарами. Море нагадує багаття. І — чорна безодня Космосу.

Поезії Ігоря Павлюка співвідносні з художніми пластами митця Андрія Бокотєя.

Їх споріднює глибинний спосіб мислення, взаємопроникнення художньо-часових площин, подібність у творенні художнього образу. Перечитую свої роздуми про творчість А. Бокотєя й бачу яскраво виявлену тотожність, що лише підтверджує узагальнення: новий стиль художнього мислення могутньою хвилею проникає в усі види мистецтва, і це — яскраве свідчення утвердження нової епохи в художній площині творення. Українство, затиснуте пружиною проблем, проривається у сфері духовного творення, диктуючи світові свій новітній стиль мислення.

Ігореві Павлюку найбільше болять несправжність, бо найвищим мірилом творчості виступає істина, а ще більше — шлях до неї.

Особистість і юрба, гетьмани й народ, біль козаччини й нудота сьогодення... Печальний лірик початку тисячоліття, який звертається до світу, прощаючи йому недосконалість його і постійний біль, не боїться взяти на себе відповідальність. Поет перейшов грань, за якою привид страху. Навчився бути собою й відчувати неправду:

Це золото сріблить моє волосся,	Все як в Парижі. / Але не в Парижі.
Мов ласка дурно куплених жінок.	Все — як раніше. / Але друзі де?
І гнеться скло. І знову довелося	Під запорожців дешево підстрижені
Покластися на вірші і вино.	Шукають степ ⁹ .

Душа поета — на вітрах історії. Вона страждає, бунтує, шукає виходу, протестує, шаленіє... Асоціативність образів не відчитується до кінця, як давні письмена; але шаленство уяви й фантазії диктує необхідність польоту. Париж як осереддя світового мистецтва, несподіваність паралелей із сучасністю; алогічність поведінки (чи ж гнеться скло?) й повернення до першооснови — власних витоків:

А я бреду колгоспними дорогами.	І кожна доля під хрестами строгими
Вони найбільш у світі нічні.	Ще сорок доль в журбі своїй таїть (14).

Несподіваний образ птаха замикає цей асоціативний ряд безконечності.

⁹ Павлюк І. Чоловіче ворожіття. — А., 2002. — С. 14. Далі вказуємо сторінку в тексті.

Внутрішній образ сучасності. Вихід і стіна, надія й безнадія, геройство й апатія, дія і протидія — всі ці образи стають алегорією, в якій поет намагається відчитати закономірності своєї доби.

Ці мотиви зламу тисячоліть стають визначальними в його творчості. Реалії дійсності проростають пекучим терням, яке, навіть закодоване, болить невідступно: “Провінція — / Звідки їдуть найкращі жінки / До Гондурасу чи Сербії, / А зігнута шабля з хреста / Росте догори” (11).

Чи поет може захистити всіх? Розпрямити алегоричну шаблю, яка нагадує серпик місяця? Розігнати апатію дійсності, розворушити шмаття буденщини, звідки вилітає тля? Час покаже... Але хтось повинен почати цей похід за волю:

Йде козак — штани широкополі.	Все, що справжнє, в пісню заховає,
Йде козак... як довго йде козак...	Все, що рідне, у Пісні пісень.
Може, тому, що йде по волі,	Він не жне й не сіє, лиш блукає.
Тому і поволі —	Ледве-ледве душу донесе (8).
Як слюза.	

Хід цілого народу — повільний, як хмара; як степова дорога; як біль солоної слюзи... Бунт води й химера протиріч... Одинокість геніїв і пророків... Доба, в якій судилося жити нам — розтерзаним, знеможеним, відболілим паросткам страшної доби смерчу. Поставати по голодоморах, війнах, чорнобилях — фізичних і духовних. Благенькі очеретинки наших профілів і наших спин — у вицвілих джинсових куртках і поблідлих фраках... Ми ще не розучилися любити й страждати. Ще несемо наші душі — як найвище життєве благо. Ще не втомилися шукати жінки, яку хочемо полюбити. Ми ще живі. Проростаємо зеленими пагонами довіри до себе й світу, бо живі. Ми — те покоління, яке хочуть одурити черговий раз і яке може не знайти виходу з безвиході. Ми — сірий “електорат”, і хтось знову хоче звершити нашу долю. Ми чманіємо від сіратини телеекранів і засилля ненашості... Вкотре прощаємо ворогам своїм, бо не навчилися ненавидіти й не розучилися любити. Понад усе любимо волю. Падає зелене яблуко в саду, пасеться у степу половецькому незмінний наш супутник — кінь і кличе ще раз позмагатися з вітром.

Ми ще, буває, втопуємо в багно пророків. Ми ще не навчилися їх бачити. Але ми — є... І це — наше найбільше досягнення. Ми — ремісники і хлібороби; дуліби, древліани, поляни — всі чекаємо на свого Месію...

Вітер метро — запах тунелю,	Не розп’яли...
Яким у вічність душі вертепні летять.	Посміялися з нього.
Прийшов Христос, як у пустелю:	Сіли. Їдять (7).

Де тут наша присутність? І скільки нам іти цією пустелю, аби вибresti з безвиході? Василь Стус із гіркотою писав: “Бо мало нас — дрібнесенька щопта...”. За пророками йдуть пророки. Чи їх щораз більше? Все ж наша земля не розучилася їх народжувати. Бо ще є в наших джерелах кринична вода. І бігають зеленими левадами білоголові хлоп’ята із голубінню неба в очах, із веснянками на засмаглих личках... Бо лопотять під літнім дощем їхні босі п’яти... Бо поспішають на перші побачення дівчата... Бо сивочолі дядьки, розчаровані у всьому, “владу” ругають, земну й небесну, втомившись від революцій”...

Метро — образ тунелю, яким треба пройти цілому народові. Пустиня звузилась, коло замикається. Але дано нам ще один шанс почути самих себе. Хрест і перо — одвічні супутники геніїв і пророків.

А шрами на правій,	Придумано струни,
Що хрест і перо полюбила	Тугі, безкінечні, як жили.
І п’яної шаблі	Придумано м’якуш
Тримати змогла рукоять.	І кулі червону печать (5).

Микола Жулинський, визначаючи особливості творчого стилю Ігоря Павлюка, наголошував: "...Ігор Павлюк намагається свідомо відсторонитися від свого "чужого" часу, аби пильніше розглянути і себе, і своє покоління. Поет не боїться кольнути сумління докором за своє неповне "вжиття" у час"¹⁰.

Доля України в руках Всевишнього? Яка роль фатуму в нашій історії? У творчості І. Павлюка чимало риторичних запитань. Уже сам процес їх трансформації свідчить про особливий поетичний хист і мужність:

Дунав гетьман – вибирає долю.

Україна продана за волю.

Сива чайка плакала в Дніпрі:

Україна куплена за гріш (51).

Сміливо, гордо, обнадійливо... Народ, який умів красиво ридати й помирати, повинен навчитися перемагати... Вітаючи прихід молодого поета в наше письменство, Михайло Осадчий наголошував: "Вчитуєшся у вірші Ігоря Павлюка – і ще раз вториш собі подумки: таки бути, бути Україні!"¹¹.

У його поезіях нуртує пристрасть почуттів, несподіваних поворотів, нерозв'язаних питань. Він одну й ту саму проблему висвічує ніби з різних боків, веде від конкретного випадку, деталі, образу – до життєвого узагальнення:

Минає час. Я все ж люблю життя.

Немов дитя, люблю мале дитя,

Люблю від самозречення – до неба.

І ближнього, і дальнього, і лебедя (105).

У тій гармонії вселенської любові немає непотрібної надуманості чи солодкавості – там б'ють струни вічного колообігу життя.

На пальчиках із себе вийшла ти.

І мак – маленький геній доброти –

Куди себе подіти – ще не знаєм.

Пелюсткою цілунок прикриває (105).

Життєві колізії, пошуки власного "я". Зустріч двох світів, споріднених галактик. Чи споріднених? Чи зустріч? Чи – лише ілюзія зустрічі?

Мовчати можемо вічно про своє.

Ні генія,

Але чого тримати урагани?

Ні Бога,

Бо ж все одно – юрба не впізнає

Ні кохання (105).

Покірність і опір, дія і протидія, апатія й навала стихії. Незбагненна здатність передавати найтонші відтінки людського настрою й цілком несподівано робити висновки, яким, здається, дивується сам автор. Вони неочікувані й для нього самого. Вириваються десь із надр підсвідомості, нуртують вогняними хвилями, інтригують. Кожен вірш – міні-прома з чітко виявленою композицією. Смысловий центр закодовано не обов'язково в кульмінації чи розв'язці – він може виникати цілком несподівано, навіть у момент експозиції чи епілогу. Але – це смислове ядро-відкриття тримає в напрузі весь твір.

Чи ж ми іще достойні тих степів –

Куди ще жоден вікінг не ступив,

Важких – як море, справжніх, неколгоспних,

Куди ніхто не забігає поспіль... (114).

Любов для поета – вияв власної суті, світло пізнання безмежжя світу.

Холодні зорі. Люблячі серця.

Надихався вітрами із морів...

Пропущена печаль крізь нерви-жили.

Набачився, надумав, наспівався.

Прийшов. Напився із твого лица,

Як на Купала, у тобі горів.

Того, що прасвіти наворожили.

Скажи: горів же?

Був же – не здавався... (110).

Бути собою, згоряти у вогні самозречення, любити світ і вірити... Бо ж скапують печальними зорями степи, падають у садах дозрілі яблука, повертаються із вирію журавлі, колять пальчики колючки троянд, бо дримає у снігах самотня оселя, застеляє золотим листом осінь діброви, бо життя вічне, допоки живе в ньому поет із серцем, залюбленим у життя, й очима, залюбленими в осінь:

¹⁰ Жулинський М. Заявити про себе культурою. – К., 2001. – С. 454.

¹¹ Осадчий М. Передмова (до публікації віршів І. Павлюка) // Літ. Україна. – 1992. – 2 квіт.

А життя – як ріка, то крута, то небачено строга.
 Круговерть і полин. Гіркота, гіркота, гіркота...
 Осідлаю коня, бо пора мені, братство, в дорогу –
 Ще не знаю куди, але знаю напевно: "Пора..."
 Вип'ю келих вина; пригорну, як кохану, епоху.
 Пахне степом життя – і нічому нема вороття.
 Опадають сади, пахне листям торішнім і мохом...
 І гойдає колиску мою, як в дитинстві, Земля...
 Десь загублено волю – і треба її рятувати.
 Вічний серпик вогнистий сідає мені на плече.
 Половецький мій степ – там загублені давні гармати.
 Вічний кінь білогривий мене через вічність несе.

"Ігореві Павлюку"

¹¹ Якубовська М. Пульсуюче слово. – А., 2005. – С.45.

м. Львів

КРИТИКА. – 2005. – ЧИСЛО 3.

Березневе число продовжує висвітлювати тему вікопомних подій 2004 року. Мирослав Попович намагається з'ясувати, "що сталося з Україною" під час Помаранчевої революції. Андрій Портнов висвітлює тему свободи та вибору на Донбасі в історичній ретроспективі. Ірина Жданова аналізує позицію російських ЗМІ та політиків стосовно української виборчої кампанії 2004 р. Олена Русина з'ясовує міфологічне підґрунтя переможців і переможених торішньої виборчої кампанії. Леся Ставицька досліджує вербальний і невербальний дискурси "помаранчевої пристрасті". Олеся Бріцина з Інною Головахою оптимістично твердять, що "фольклорна традиція бурхливо розвивається", і трактують народнопоетичні політичні новотвори з авторитетних бахтіанських позицій карнавалізації.

Наступний блок публікацій присвячений явищам значно тривкішим чи й навіть вічним. Правознавець Всеволод Речицький критикує ВАКівські вимоги до дисертацій (із дошкульними натяками на відомі політико-правові й атестаційні реалії останніх років), пропонуючи далеко розкутішу модель дослідницького мислення та експертизи його результатів, а водночас обстоює необхідність ВАКу в нашому науковому житті. Марко Андрейчик пропонує постколоніальне бачення чинника мовної ідентичності у сучасній українській прозі. Надія Ткачик присікливо рецензує польсько-український і українсько-польський словник (в одному томі) з робітні А. Малецької і З. Ландовські. Юлія Ємець-Доброносова і Богдана Матіаш присвятили свої есеї прозі Т. Прохаська. Едвін Бендик і Олександр Ірванець друкують фрагмент із роману "Полювання на Червоного Леніна".

Епістолярний блок числа представлений зауваженнями Франка Сисина до перекладу його статті у цьогорічній січнево-лютневій "Критиці", полемікою Тараса Мартина й Людмили Губіанурі з негативною оцінкою праці М. Петровського "Майстер і Місто: Київські контексти Михайла Булгакова", вміщеною торік тією ж таки "Критикою". Працівники журналу "Тижоднік повшехни" відкидають свою причетність до приписаної їм антиукраїнської публікації.

